gemeente Westervoort

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Jaarstukken 2023, ontwerp Regionale agenda en conceptbegroting 2025-2028 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

---

Zaak- & documentnr. : Z/24/122931 201658723
Portefeuillehouder : A.J. van Hout

Opsteller : W. van der Veen
Afdeling : IBP
Telefoonnr: 3058

Samenvatting
De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op de door het algemeen bestuur vastgestelde concept begroting 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: GMR).

Tevens heeft de GMR de jaarstukken 2023 bijgevoegd en is separaat het jaarverslag en jaarrekening 2023 van de stichting The Economic Board bijgevoegd.

Beslispunten
1. Niet in te stemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage per 2025 naar € 9,01 per inwoner (2024 - € 8,55);
2. de bijgevoegde zienswijzebrief op de concept begroting 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vast te stellen;
3. kennis te nemen van de jaarrekening 2023 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen;
4. kennis te nemen van het jaarverslag en jaarrekening 2023 van de stichting The Economic Board.

Aanleiding
De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is op 1 januari 2021 van start gegaan. Aan de hand van vijf bestuurlijke opgaven wordt regionaal samengewerkt tussen (nu nog) 18 gemeenten. De gemeente Montferland zal per 1 januari 2025 geen deel meer uitmaken van de Groene Metropoolregio.

Resultaat GMR 2023
Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van € 364.316,-. Het algemeen bestuur is voorgesteld het resultaat in lijn van de bepaling in de Gemeenschappelijk Regeling (art. 31 lid 8) terug te laten vloeien naar de gemeenten. Het algemeen bestuur geeft hiermee uitvoering aan de afspraken hierover. Wel wordt voorgesteld om 75.000,- uit dit resultaat te onttrekken om de kosten van het projectmanagement Regiodeal te ondersteunen. Per saldo resteert € 289.316,- welke terugvloeit naar de 18 deelnemers.

Regionale opgaveagenda 2025-2028
De GMR krijgt de komende jaren te maken met een enorme groei van het aantal inwoners. Tussen 2020 en 2040 zijn er naar verwachting 60.000 extra woningen nodig. Deze woningen moeten betaalbaar en duurzaam zijn en aansluiten bij de woonwensen van verschillende doelgroepen. Om dit voor elkaar te krijgen is regionale samenwerking belangrijk.

Mede door de verwachte groei van het aantal inwoners neemt de druk op bereikbaarheid van werk en voorzieningen nog verder toe. Ook hiervoor zijn forse investeringen nodig die om een gezamenlijke aanpak vragen. Meer inwoners leidt tot een grotere behoefte aan banen. We werken regionaal samen aan een stabiele economische infrastructuur waarbij er in de toekomst voldoende geschikte banen zijn. Naast werk, zijn voor onze inwoners recreatieve en culturele voorzieningen en natuur rondom de steden en dorpskernen belangrijk. De druk op het landschap en de voorzieningen neemt toe en ook hier is een regionale aanpak vereist om slim en efficiënt in deze behoefte te voorzien. We moeten hierbij scherpe keuzes maken; niet alle ambities passen in de ruimte die in onze regio beschikbaar is. Daarnaast moeten we onze CO_2-footprint fors verkleinen, hebben we steeds vaker te maken met tekorten aan grondstoffen en materialen en kan ons energiesysteem de toenemende vraag naar elektriciteit niet aan. Deze thema's vragen om een regionale aanpak, aanvullend op die van gemeenten, provincie en Rijk.

We staan voor de uitdaging om de groei van wonen, werken en mobiliteit zo te realiseren dat we een balans vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit, we noemen dat groene groei.

Om dit te bereiken, werken we met de gemeenten aan vijf opgaven:
- Groene groeiregio (verbinden van ruimtelijke opgaven en woningbouw)
- Productieve regio (economie en arbeidsmarkt)
- Ontspannen regio (leefbaarheid, natuur en landschap, cultuur en erfgoed)
- Verbonden regio (mobiliteit en bereikbaarheid)
- Circulaire regio (circulariteit, duurzaamheid, klimaat en energie)

Op deze opgaven is regionale samenwerking om verschillende redenen van belang, te weten:
- Slim omgaan met de ruimte
- Opgaven overstijgen de gemeentegrenzen
- Verplichting provincie en Rijk om opgaven regionaal op te pakken
- Efficiency en kostenvoordelen
- Focus op uitvoering

Planning
Een gemeenschappelijke regeling dient de concept begroting uiterlijk vóór 15 april toe te zenden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. De termijn voor het indienen van zienswijze is acht weken.

De zienswijze van de raad moet vóór 26 juli 2024 worden ingediend bij de Groene Metropoolregio.

Beoogd effect
Met de mogelijkheid van het geven van een zienswijze heeft de gemeenteraad de gelegenheid om invloed te blijven houden op de financiën, de taken en te behalen doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Argumenten

1.1 ontwerp opgaveagenda 2025-2028
In tegenstelling tot de opgaveagenda 2023-2024 (met de duur van twee jaar), wordt de opgaveagenda 2025-2028 voor vier jaar vastgesteld. Grote uitdagingen leiden tot het opstellen van een opgaveagenda die regionale vraagstukken kan oppakken. Niet alleen is er een grote druk op de woningmarkt, ook zien we een toename op de arbeidsmarkt, mobiliteit, ontspanning en economie. De opgaveagenda is herkenbaar door de opbouw in de vijf opgaven die nu ook gehanteerd worden.

Belangrijke toevoeging is de Integratietafel voor samenhang tussen de opgaven. Afgelopen jaren bleek er steeds vaker de behoefte te zijn om (ruimtelijke) vraagstukken integraal aan te vliegen, denk aan het Groen-Blauw raamwerk, maar ook bijvoorbeeld onderwerpen als logistiek en circulair bouwen. In aanloop naar deze agenda wordt geoefend met een werkwijze hiervoor. Een zogenaamde integratietafel om zo de transparantie van processen en besluitvorming te vergroten en faciliterend te zijn aan de verschillende opgaven.

1.2 De stijging van de kosten per inwoner
In de concept begroting van 2025-2028 zien we een verhoging van de inwonersbijdrage met € 0,46 per inwoner. Deze verhoging is het gevolg van onder andere de inflatie en de stijging van de cao-lonen. Ook de onzekerheid rondom de cofinanciering beïnvloedt de hoogte van de inwonersbijdrage. Langtijdig zien we dat de inwonersbijdrage zich (met de wetenschap van nu) stabiliseert.

3.1. jaarstukken 2023
De GMR heeft in 2023 (en vanaf de start) veel binnen de regio bereikt. Deze activiteiten zijn genoemd in de jaarstukken over 2023. Zo is er niet alleen sprake geweest van het binnenhalen van de Regiodeal (15 miljoen) met een investering van in totaal 30 miljoen door de cofinanciering hierop, ook is er binnen de opgaveprogramma’s veel bereikt.

Resultaten zijn niet altijd in geld uit te drukken. Het besef dat een groot aantal doelstellingen alleen behaald kunnen worden door regionale samenwerking en niet door een individuele gemeente is hierbij belangrijk. De aankomende tijd zal deze regionale samenwerking op grote(re) thema’s een belangrijke rol spelen.

In het kader van de rechtmatigheid kan nog worden opgemerkt dat er sprake is van een schone rechtmatigheidsverantwoording. Anders gezegd; de geconstateerde afwijkingen blijven onder de verantwoordingsgrens.

Kanttekeningen
1.1 Niet verhogen van de inwonerbijdragen kan gevolgen hebben voor de opgaven
In de begroting van de GMR Arnhem-Nijmegen zijn de ambities in de opgaven verbonden aan de inspanningen en kosten die dit met zich meebrengt. De GMR Arnhem-Nijmegen heeft de verhoging uitgesplitst weergegeven en betoogt dat de middelen nodig zijn. Ditzelfde geldt voor de verhoging van de bijdrage voor de uitvoering van de RES.

Financiële paragraaf
De begroting van de GMR Arnhem-Nijmegen en de begrotingswijziging 2025 moet verwerkt worden in de gemeentelijke begroting. De begroting van de GMR is door het Algemeen Bestuur van GMR vastgesteld. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting indienen, maar heeft hier geen zelfstandige financiële beslissingsbevoegdheid.

Inwonersbijdrage
De inwonersbijdrage is voor 2025 vastgesteld op € 9,01. Dit is exclusief de bijdrage door de GMR aan The Economic Board van € 1,04 (verhoging van € 0,04/inwoner). De gemeente Westervoort heeft besloten om per 1 januari 2021 de bijdrage aan The Economic Board te beëindigen. Het bedrag is opgebouwd uit de bijdrage aan het regiobureau (€ 2,77) en de bijdrage aan de vijf inhoudelijke opgaven (€ 6,24).

Gekeken naar de huidige opgenomen bijdrage in de begroting van de gemeente Westervoort (€ 129.002,-) betekent dit een bijraming van € 7.500,- (5,81%)

Verder zien we na deze bijraming 2025 en tekort in 2026 maar een stabilisatie van de kosten in 2027 en 2028. Een volledig overzicht is opgenomen in bijlage 201658625; Overzicht inwonersbijdrage GMR 2025-2028.

	Begroting GMR	Bij/aframen	Westervoort	T.o.v. begroting
2024	2025	bij	€ 7.500,-	5,81%
2025	2026	bij	€ 5.000,-	3,97%
2026	2027		€ 0,-	
2027	2028		€ 0,-	

Relatie met het herstelplan (alleen voor Westervoort)
De bijdragen van de gemeente Westervoort aan de verschillende programma's van de GMR in 2025 zijn verwerkt in de Begroting 2025. De ramingen op de verschillende programma's stellen wij zo nodig bij.

Participatie en communicatie
Deze geschiedt via de reguliere weg. De stukken zijn openbaar en tijdens de raadsvergadering is een mogelijkheid tot inspreken.

Duurzaamheid
Binnen de diverse opgaven van de Regionale Opgaveagenda wordt er gewerkt aan duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking
De gemeente Westervoort werkt vanaf 1 januari 2025 – via de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen – samen met 16 andere gemeenten om de positie van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio te bewerkstelligen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en sociaaleconomische ontwikkeling op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.

Bijlagen

201658737	Raadsbesluit zienswijze concept begroting GMR
201658739	Concept zienswijzebrief concept begroting GMR
201658589	GMR jaarrekening 2023
201658590	GMR aanbiedingsbrief jaarrekening 2023
201658591	GMR concept begroting 2025-2028
201658592	GMR aanbiedingsbrief concept begroting 2025-2028
201658599	jaarverslag 2023 stichting The Economic Board
201658602	aanbiedingsbrief 2023 stichting The Economic Board
201658325	overzicht inwonersbijdrage 2025-2028 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Westervoort, 17 juni 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

mr. M.H. Kranenburg	drs. A.J. van Hout
secretaris (loco)	burgemeester